

7/9371
68 20

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2009/448423
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Onur
Öymen

ÇOK İVEDİ

- 9 Kasım 2009

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: 01.10.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15242 sayılı yazıları.

Bursa Milletvekili Onur Öymen'in 7/9371 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.



Ahmet DAVUTOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

**BURSA MİLLETVEKİLİ ONUR ÖYMEN'İN SAYIN BAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ
7/9371 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

Soru

Bir Türk iş adamının sahip olduğu DENSA Tanker İşletmeciliğine ait bulunan ve Gürcistan Sahil Muhafaza botları tarafından bu ülkenin kara suları dışında el konularak Poti Limanı'na götürülen Buket isimli geminin satılmak üzere Batum Limanı'na götürüldüğü ve mürettebatının da göz altına alındığı öğrenilmiştir.

1. Bu gemiye uluslararası sularda el konulması, milletlerarası hukuk kurallarına uygun mudur?
2. Şimdiye kadar Abhazya'ya mal götüren veya oraya mal götüren sahibi veya bandırası Türk olan kaç gemiye bu şekilde el konulmuştur?
3. Bu gemilerin mürettebatından kaç kişi göz altına alınmıştır?
4. Buket gemisini ve diğer gemileri kurtarmak ve mürettebatının serbest bırakılmasını sağlamak için Türkiye'nin yaptığı girişimler ne sonuç vermiştir?
5. Türkiye deniz yoluyla Abhazya ile doğrudan ticaret yapılmasına engel olunmasını nasıl karşılamaktadır?
6. Evvelce üzerinde çalışıldığı bildirilen Türk Hava Yollarının İstanbul ve Trabzon'dan Abhazya'ya doğrudan uçak seferi başlatma girişimlerinden ne sonuç alınmıştır?

Yanıt

Bağımsız Devletler Topluluğu tarafından alınan 19 Ocak 1996 tarihli Abhazya'ya yönelik ambargo kararı ve ayrıca, Ağustos 2008'de Rusya Federasyonu'yla yaşanan ihtilafı takiben Gürcistan tarafından yürürlüğe konulan "İşgal Altındaki Topraklara Dair Kanun" uyarınca, Gürcistan makamları, Abhazya'ya yük taşıdığını tespit ettikleri ticari gemilere karasularında müdahale etmektedir.

Uluslararası hukuka göre, açık denizde, bir ticaret gemisinin, belirli istisnalar hariç, bayrak devletinin rızası olmadan bir başka ülkenin askeri gemisi tarafından ziyaret edilmesi veya bordalanması mümkün değildir. Oysa sahibi Türk olan "M/T Buket " isimli ticaret gemisi Ağustos 2009'da Gürcistan Sahil Güvenlik botları tarafından açık denizde seyir halindeyken durdurulmuş ve bordalanmıştır. Dolayısıyla, bu eylem uluslararası hukukun açık bir ihlalidir.

Gürcistan'ın Ankara Büyükelçiliği'ne 27 Ağustos 2009 tarihinde iletilen Nota'da, sözkonusu fiilin uluslararası hukuku ihlal ettiği açık bir şekilde vurgulanmıştır.

Gürcistan makamları tarafından Abhazya'ya sefer yapmaları nedeniyle Türk Şirketlerine ait 7 gemi alıkonulmuştur. Bunlardan ikisi uluslararası sularda cereyan etmiştir.

Gemilerin Türk mürettebatı olan 54 kişi gözaltına alınmış, ifadelerinin alınmasını ve öngörülen para cezalarının ödenmesini takiben bütün mürettebat serbest bırakılmıştır.

Bakanlığımız ile Tiflis Büyükelçiliğimiz ve Batum Başkonsolosluğumuzun girişimleri sonucunda gemilerin Türk mürettebatı kısa sürede serbest bırakılmış bulunmaktadır. Bu çerçevede, son olarak Gürcistan Dışişleri Bakanı Giorgi Vasadze ile 1 Eylül 2009 tarihinde yaptığım telefon görüşmesinde konunun ele alınmasını takiben, 7-8 Eylül 2009 tarihlerinde Gürcistan'ı ziyaretim sırasında yaptığım temaslarla eşzamanlı olarak, Buket gemisinin kaptanı serbest bırakılmıştır.

Ziyaret sırasında, Gürcistan makamlarıyla konu hakkında kapsamlı görüş alışverişinde bulunulmuştur. Gürcistan'da tutulmakta olan sözkonusu gemilerin serbest bırakılmasına yönelik girişimlerimiz ve benzer olayların tekrarlanmamasına yönelik temalarımız ise sürmektedir. Buket gemisi dahil olmak üzere, halihazırda Gürcistan'da Türkiye bağlantılı beş gemi tutulmaktadır. Gemi mürettebatından Gürcistan'da tutuklu ya da hükümlü herhangi bir vatandaşımız bulunmamaktadır.

Türkiye, Abhazya ihtilafına Gürcistan'ın toprak bütünlüğü içinde çözüm bulunmasını arzu etmekte; öte yandan, Gürcistan tarafından uygulanan ambargonun ihtilafın çözümünü güçleştirdiğini düşünmektedir. Diğer taraftan, uluslararası hukuk kurallarının hilafına vatandaşlarımızın mağdur durumda bırakılmasını ve/veya ticari çıkarlarımızın zedelenmesini kabul etmemiz de mümkün değildir.

Diğer taraftan, Abhaz kökenli vatandaşlarımızın akrabalık ilişkileri içinde oldukları Abhazya'ya güvenli şekilde seyahatlerinin sağlanması konusu tarafımızdan titizlikle izlenmeye devam edilmektedir.